

**Міністерство освіти і науки України
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського (Україна)
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Євразійський національний університет ім. Л.М. Гумільова (Казахстан)
Барановицький державний університет (Республіка Білорусь)
Вільнюська колегія/Університет прикладних наук (Литва)
ЧУ Академія «Bolashaq» (Казахстан)
Поліський державний університет (Республіка Білорусь)
ЗО Брестський державний університет
ім. А.С. Пушкіна (Республіка Білорусь)
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана (Україна)
Тернопільський національний економічний університет (Україна)**

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ»**

(Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ № 523 від 18.10.2018 р.)

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОГО ФОРУМА

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ
НЕСТАБИЛЬНОСТИ»**

(Свидетельство о регистрации УкрІНТЕИ № 523 от 18.10.2018 г.)

02-03 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

КРЕМЕНЧУК

Вона включає в себе чотири взаємопов'язані аспекти, які формують логічно обґрунтовану структурну єдність:

- 1) фінансовий аспект;
- 2) споживацький аспект;
- 3) внутрішньобанківський аспект;
- 4) інноваційний аспект.

Даючи головним менеджерам інформацію з чотирьох різних аспектів, моніторинговий звіт мінімізує інформаційне перевантаження, обмежуючи ряд показників, які використовуються.

Список використаних джерел:

1. Бурлака Є. Правові аспекти внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту комерційного банку. *Вісник НБУ*. 2011. № 4. С. 51–53.
2. Кіндрацька Л. Управлінський облік та контролінг у системі управління банку. *Вісник НБУ*. 2010. № 8. С. 20–23.
3. Литвин Н. Методика комплексного аналізу валютних операцій комерційних банків. *Вісник НБУ*. 2012. № 8. С. 29–33.
4. Міщенко В., Пластун В. Моніторинг позичок у сучасній банківській практиці України. *Вісник НБУ*. 2002. № 8. С. 9–13.
5. Заруба О. Д. Банківський менеджмент та аудит: підручник. Київ : ТОВ «Видавництво Лібра», 1996. 224 с.

ПЕРЕДУМОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ЛОМБАРДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

*Завора Т.М., к.е.н., доц.
Бережецька Т.О.,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Створення фінансової системи, здатної забезпечувати сталий економічний розвиток за рахунок ефективного перерозподілу фінансових ресурсів в економіці, передбачає розвиток ринку фінансових послуг. Актуалізація проблематики розвитку ринку фінансових послуг супроводжується намаганням осмислити проблеми фінансового сектора, що потребують розв'язання. У сучасних умовах, важливе місце займають ломбарди, які задовольняють потреби у короткостроковому кредитуванні різних верств населення. Ломбард – фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під процент та надання супутніх послуг ломбарду [1].

Діяльність ломбардів регулюється Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» 2664-III від 25.09.2019 р., Положенням «Про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, яке визначає перелік видів діяльності ломбарду, вимоги до ломбарду для надання фінансових послуг, вимоги до облікової та реєструючої системи ломбарду [1, 2].

Здійснений аналіз діяльності ломбардних установ, виявив збільшення суб'єктів їх надання на ринку, що зумовлено зростаючим попитом на послуги ломбардів (табл. 1 – 2). Так, починаючи з 2016 по 2018 рік включно спостерігається спадна динаміка кількості ломбардних установ. Разом з цим цей показник не засвідчує погіршення діяльності на ринку ломбардних послуг, оскільки при цьому має місце зростання показників, що характеризують фінансову діяльність ломбардів та відкриття філій ломбардних установ. Встановлено незначні коливання загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг протягом останніх трьох років. У цілому обсяг повернутих кредитів позичальниками майже відповідає

обсягу наданих ломбардами кредитів, що пояснюється незначним терміном надання кредитів.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності ломбардів [3]

Показники	Станом на 31.12.2016	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018
Кількість ломбардів, шт	456	415	359
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	16 718,0	16 389,0	16 442,3 -
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	11 943,6	12 226,3	11 749,5
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	16 414,7	16 395,9	16 139,7
Сума погашено за рахунок майна, наданого в заставу	1 837,4	2 081,5	1 742,8
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 264,7	1 530,8 1	1 155,5

У результаті аналізу основних показників діяльності ломбардів виявлено, що найбільшу частку становлять кредити, надані під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 75,6% (12433,9 млн. грн.).

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 2018 рік збільшились на 10,3% (367,0 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2017 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів збільшився на 65,8% (5,0 млн. грн), а обсяг кредитів під заставу нерухомості продемонстрував зменшення на 30,0 % (0,9 млн. грн.).

Таблиця 2

Структура наданих фінансових кредитів за видом застави, % [3]

Вид застави	Станом на 31.12.2016	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018
Виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	81,5	77,9	75,6
Побутової техніки	18,2	21,7	23,8
Автомобілів	0,1	0,05	0,1
Нерухомості	0,06	0,02	0,01
Іншого майна	0,2	0,4	0,5
Всього	100	100	100

На теперішній час через фінансово-економічні та військово-політичні чинники реальний і фінансовий сектори національної економіки демонструють негативні тенденції розвитку, рівень реальних доходів населення катастрофічно падає. Але в умовах кризи попит на послуги ломбардів продовжує зростати, що є прямим наслідком передусім зниження активності у сфері кредитування фізичних осіб їх основними конкурентами. Населення дуже закредитовано, а на фоні погіршення ситуації в економіці банки суттєво підвищили вимоги до позичальників, до того ж спостерігалось їх масове банкрутство та вихід із ринку.

Щодо кредитних спілок, то аналіз їхньої діяльності виявив її спадну тенденцію. Так, за два останніх роки обсяг наданих ними позик скоротився майже на чверть. Тому для населення ломбарди залишаються майже єдиною можливістю отримати позику. Основними перевагами ломбардного кредитування є:

- отримати гроші можна швидко і без додаткових документів;

- кредитна історія не впливає на рішення про кредитування ломбардом;
- діють знижки та індивідуальні тарифи для постійних клієнтів;
- після закінчення терміну договору можна його продовжити; для цього потрібно буде сплатити відсотки за користування кредитом;
- погасити кредит можна в кінці терміну або частинами протягом строку використання [4].

Отже, до основних передумов активізації ломбардної діяльності в Україні віднесено:

- 1) негативні явища у фінансово-економічному секторі економіки;
- 2) складна військово-політична ситуація країни;
- 3) падіння рівня реальних доходів населення;
- 4) погіршення фінансового стану банківських установ;
- 5) підвищення вимог до одержання кредитів в банках;
- 6) швидкість надання позики ломбардами та лояльність до позичальника

Список використаних джерел:

1. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-ІІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про порядок надання фінансових послуг ломбардами: положення: [затв. Держфінпослуг від 26.04.2005 № 3981; станом на 10.02.2017]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Інформація про стан і розвиток фінансових компаній, лізингодавців та ломбардів України. URL: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/Lomb/lombard_2018.pdf
4. Козаченко А.В., Завора Т.М., Шаповал Л.П. Інструментарій визначення впливу соціальної безпеки на розвиток ломбардної діяльності України. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. № 3-4. С. 62–71.

АНАЛІЗ РИНКУ ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК УКРАЇНИ

Лижова Є. М.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Шаповал Л.П.

Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського

На сучасному етапі розвитку суспільства, безготівкові розрахунки та платіжні картки є перспективним інструментом процедури розрахунків як для покупців, так і продавців.

Відповідно до Закону України про «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», платіжна картка - електронний платіжний засіб у вигляді емітованої в установленому законодавством порядку пластикової чи іншого виду картки, що використовується для ініціювання переказу коштів з рахунка платника або з відповідного рахунка банку з метою оплати вартості товарів і послуг, перерахування коштів зі своїх рахунків на рахунки інших осіб, отримання коштів у готівковій формі в касах банків через банківські автомати, а також здійснення інших операцій, передбачених відповідним договором [1].

Загальна кількість операцій з платіжними картками в Україні з кожним роком збільшується через зручність їх використання, особливо у безготівкових платежах. Динаміку збільшення загальної кількості операцій з платіжними картками та безготівковими платежами подано на рис. 1.